

Research Article | Araştırma Makalesi

Türk özel güvenlik sektöründe uzmanlaşma

Uğur Demirci

Ceylan Gazi Uçkun

Orkun Konak

Bayram Karakurt

Doç. Dr., Emniyet Genel Müdürlüğü, ugurdemirci@yahoo.com, [0000-0002-4677-3477](https://orcid.org/0000-0002-4677-3477)Prof. Dr., Kocaeli Üniversitesi, gazi.uckun@kocaeli.edu.tr, [0000-0002-0169-5401](https://orcid.org/0000-0002-0169-5401)Öğr. Gör., Kocaeli Üniversitesi, orkun.konak@kocaeli.edu.tr, [0000-0002-3277-5797](https://orcid.org/0000-0002-3277-5797)Öğr. Gör., Yalova Üniversitesi, bayram.karakurt@yalova.edu.tr, [0000-0001-8546-7547](https://orcid.org/0000-0001-8546-7547)

Corresponding author/Sorumlu yazar: Uğur Demirci

Öz

21.Yüzyıl'da, mesleklerin gelişmesi ve bu alanlardaki bilgi birikiminin artmasıyla birlikte mikro uzmanlaşma eğilimi ortaya çıkmıştır. Bu tür uzmanlaşmanın sektörler açısından etkinlik, verimlilik ve ekonomik büyüme gibi birçok pozitif sonuçları bulunmaktadır. Türkiye'de ise, özel güvenlik sektörü önemli büyüklüğe erişmesine rağmen sektörel uzmanlık alanları hakkında bilgi bulunmamaktadır. Bu bağlamda araştırma, Türk özel güvenlik sektöründeki uzmanlık alanlarını tespit etmek üzere gerçekleştirilmiştir. Araştırma keşfedici bir tekli durum çalışmasıdır. Araştırma verisi, şirket kurucusu, şirket yöneticisi, kuruluş yetkilisi, güvenlik sorumlusu, uzman eğitici ve özel güvenlik görevlisinden oluşan 3.230 kişiden toplanmıştır. Veri içerik analizine tabi tutulmuş ve elde edilen 41 kodun yedi tema altında toplandığı tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmanın geçerliliğini artırmak amacıyla, elde edilen sonuçlar ayrı bir katılımcı grupta paylaşarak odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Özel Güvenlik, Uzmanlaşma, Durum Çalışması **JEL Kodları:** M10, L22

Specialty in the Turkish private security sector

Abstract

In the 21st century, with the development of professions and the increase in knowledge in these areas, the trend towards micro-specialization has emerged. This kind of specialization has many positive results for sectors such as effectiveness, efficiency, and economic growth. In Türkiye, although the private security sector has reached significant growth, there is no information about sectoral specialties. In this context, the research was conducted to determine the specialties in the Turkish private security sector. The research was an exploratory single case study. The research data was collected from 3,230 people, including company founders, company managers, institution officials, security officials, expert trainers, and private security officers. The data was subjected to content analysis, and it was determined that 41 codes were collected under seven themes. In addition, in order to increase the validity of the research, the results were shared with a separate participant group, and a focus group interview was conducted.

Keywords: Private Security, Specialty, Case Study **JEL Codes:** M10, L22

Extended Summary

Private security, which emerged after the Industrial Revolution and urbanization, has grown to become a significant sector. Private security officers, outnumbering law enforcement officers in the world today, work in many areas such as detective, Cash in Transit (CIT), and crime investigation, besides protecting people and buildings. The micro-specialization trend that began in various sectors and professions in the 21st century has also emerged in the private security sector. In this context, specialties have been determined in many countries' private security sectors, including Germany, England, Spain, Japan, and Australia, and relevant training programs have been conducted.

Although Türkiye's private security services started in 2004, it has become a large sector where 1,310 private security companies and 550 training institutions provide services, and 373,725 private security officers work at 100,763 locations today. Private security officers work in semi-public and public areas as well as private ones. In addition to protecting people, buildings, and facilities, the sector also provides alarm monitoring services and CIT. Although all sector stakeholders have stated that specialties should be indicated, these have not yet been formally determined.

How to cite this article / Bu makaleye atıf vermek için:

Demirci, U., Uçkun, C. G., Konak, O., & Karakurt, B. (2025). Türk özel güvenlik sektöründe uzmanlaşma. *KOCATEPEİİBFD*, 27(1), 14-29.<https://doi.org/10.33707/akuiibfd.1541515>

In this context, the research was carried out to determine which specialties should be in Türkiye Private Security Sector. The research was modeled as an exploratory case study within the scope of the qualitative paradigm. Determination of specialties in the sector will contribute to the development of structural and managerial decision processes. In addition, since there is no research on this specific topic, the study will also contribute to the literature.

In order to ensure data consistency in the research, all private security personnel working in all units and companies were taken as participants within the scope of the data collection area. A semi-structured interview form was used in the research. The digitally structured form was sent to the participants via Google Forms. Face-to-face meetings could not be held because the universe covers a very large geographical area; therefore, as much explanatory information as possible was included in the form. All researchers were involved in the coding process. The researchers coded all the data separately and reached a common conclusion by comparing themes as they emerged.

In order to ensure the validity of the research, the obtained information was reported in detail. Direct quotes were included in the research. Different coders made comparisons to ensure data consistency. Interview processes, research sample, and methodological process were explained in detail. In order to ensure reliability, the status of the researchers and their positions in the process were explained.

The vast majority of the 3,230 participants (89.5%) are male and over 30 years of age. 56.6% of the participants are employed in the public sector, while 43.4% work in the private sector. Although the majority of participants (45%) are private security officers, the sample consists of all areas of the sector.

The majority of participants in the study (91.6%) stated that there should be a specialty in the Türkiye Private Security Sector. Analysis of their responses regarding potential specialties yielded 41 codes organized into seven themes: "Building and Facility Protection," "Cash and Valuables Transit," "Close Protection," "Alarm Monitoring," "Transportation Security," "Temporary Event Security," and "Private Security Management."

While "Building and Facility Protection," "Cash and Valuables Transit," "Close Protection," and "Alarm Monitoring" are recognized internationally as specialties in the sector, "Transportation Security" was determined as a specialty specific to Türkiye. On the other hand, "Private security management" cannot be declared a specialty. However, it is an important factor for the sector and it should be considered to include in training programs.

Giriş

Günümüz uygulamalarına yakın ilk örnekleri 19 Yüzyıl'da sanayi devrimiyle başlayan kentleşme sonrasında ortaya çıkan özel güvenlik olgusu, 20 Yüzyıl ile birlikte büyüyerek sektör haline gelmiştir (Clayton, 1967). 1980'li yıllarla birlikte daha da büyüyen özel güvenlik sektörünün 1950'li yıllarda 5 Milyon Sterlin olan hacmi 1967 yılında 50 milyon Sterline (Cunningham ve Taylor, 1985), 2022 yılında ise 241 milyar dolara yükselmiştir (PRESSWIRE, 2024). Büyüme, sektörde istihdam edilen özel güvenlik görevlisi sayısında da artışı beraberinde getirmiştir. Sadece Avrupa'da iki milyona yakın (van Steden ve Sarre, 2007; CoESS, 2017), Amerika'da ise bir milyondan fazla (BLS, 2024; De Waard, 1999) özel güvenlik görevlisinin çalıştığı bilinmektedir. Son yıllarda özel güvenlik görevlisi sayısı birçok ülkede genel kolluk personeli sayısını geçmiş durumdadır (Wenzelburger ve Staff, 2022; Button, 2019; Nalla ve Gurinskaya, 2017; George ve Kimber, 2014). Özel güvenlik görevlileri sadece kişi veya binaların korunması değil alarm izleme, para ve değerli eşya nakli, dedektiflik, suç soruşturması, kalabalık kontrolü ve etkinlik güvenliği gibi birçok alanda çalışabilmektedirler (Wenzelburger ve Staff, 2022; CoESS, 2013; Sarre ve Prenzler, 2011).

Türk tarihinde de örneklerini çok geriye götürmek mümkün olmakla birlikte özel güvenliğin güncel anlamındaki uygulamaları 1980 sonrasında (Uçkun vd., 2012). Türkiye'de ilk olarak devlete ait stratejik alanların zorunlu korunması şeklinde ortaya çıkan özel güvenlik, 2004 yılında çıkartılan 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun ile birlikte özel girişim haline gelmiştir (Demirci, 2022). Bu tarih sonrasında hızla büyüyen özel güvenlik sektörü 2024 yılında 1.310 özel güvenlik şirketi, 550 eğitim kurumu, 71 alarm izleme şirketi ve 100.763 özel güvenlik izni olan yerde çalışan 373.725 özel güvenlik görevlisiyle önemli bir sektör haline gelmiştir¹. Türkiye'de özel güvenlik COVID-19 Pandemisi döneminde en çok istihdam sağlayan sektör olarak kayıtlara geçmiştir². Türkiye'de günümüzde özel güvenlik görevlileri özel alanların yanında yarı kamusal ve kamusal tüm alanlarda görev yapabilmektedir (Demirci, 2021).

21.Yüzyıl'da meslek ve sektörlerde elde edilen bilgi birikimi mikro düzeyde uzmanlaşma eğilimini beraberinde getirmiştir. Uzmanlaşma kavramı bazı açılardan eleştirilmiş olsa da (Weber, 1996; Ritzer, 2011; Marx, 2013; Durkheim, 2006; Illich, 1994)

¹ Özel Güvenlik İstatistikleri. 21.08.2024 tarihinde <https://www.egm.gov.tr/ozelguvenlik/ozel-guvenlik-istatistikleri> adresinden edinilmiştir.

² Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı. 15.10.2024 tarihinde <https://www.egm.gov.tr/ozelguvenlik/iskur-verilerine-gore-2023-yilinda-en-cok-istihdam-saglayan-meslek-ozel-guvenlik-sektoru-oldu> adresinden edinilmiştir.

etkinlik, verimlilik ve ekonomik büyüme gibi unsurlar üzerinde pozitif etkili olması nedeniyle (Dinç, 2019; Capkun, Messner ve Rissbacher, 2012; Lindlbauer ve Schreyögg, 2014; De Vita ve Kyaw, 2017) sektörler açısından büyük önem taşımaktadır.

Son yıllarda Dünyada özel güvenlik sektörünün alt çalışma alanları önemli ölçüde belirginleşerek uzmanlık alanları oluşmaya başlamıştır. Özel güvenlik uygulamaları her ülkenin kendi mevzuatı doğrultusunda farklılık gösterebilmekle birlikte günümüzde Japonya (Young, 2019), Avusturalya (Victoria Police, 2024), İspanya, Almanya ve İngiltere (Button ve Stiernstedt, 2016; CoESS, 2014) gibi birçok ülkede uzmanlık alanları belirlenerek bunlara yönelik eğitimler düzenlenir hale gelmiştir.

Henüz gelişim aşamasında olan Türk özel güvenlik sektöründe de uzmanlık alanlarının günümüzde belirginleşmeye başladığı ve bu alanlarının tespit edilmesi gerektiği sektör paydaşları ve akademisyenler tarafından ifade edilmektedir (Aras, 2018; TOBB, 2014). Ancak Türk özel güvenlik sektöründe formal olarak belirlenmiş veya sektör unsurları tarafından üzerinde uzlaşma sağlanmış uzmanlık alanları bulunmamaktadır. Bu nedenle sektörde uzmanlaşmaya yönelik eğitimler de verilmemektedir. Bu bağlamda Türkiye’de özel güvenlik sektöründe uzmanlaşma alanlarının tespit edilmesi önem taşımaktadır. Bu doğrultuda araştırma *“Türkiye’de özel güvenlik sektöründeki uzmanlık alanları neler olmalıdır?”* sorusuna cevap bulmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu araştırma sorusunu yanıtlamak amacıyla araştırma nitel paradigma çerçevesinde tekli durum çalışması şeklinde yapılandırılmıştır. Çalışma kapsamında özel güvenlik sektöründe faaliyet gösteren şirket kurucusu, şirket yöneticisi, kuruluş yetkilisi, güvenlik sorumlusu, uzman eğitici ve özel güvenlik görevlisinden veri toplanmıştır.

Araştırmada öncelikle kavramsal çerçeve bağlamında uzmanlaşma ve özel güvenlik sektöründeki uzmanlaşma ele alınmıştır. Sonrasında araştırmanın yöntemi açıklanmıştır. Daha sonrasında araştırma kapsamında elde edilen verinin analizi ile bulgular ayrıntılı şekilde sunulmuştur. Son kısım ise elde edilen bulgular kavramsal çerçeve ışığında tartışılarak genel değerlendirme yapılmıştır.

1. Kavramsal Çerçeve

1.1. Uzmanlaşma

Sanayileşme, kentleşme, bürokratikleşme ve profesyonelleşme gibi modern toplumun en önemli gelişme süreçlerinden biri olan uzmanlaşmayı (Karasu, 2001) Platon, Devlet isimli eserinde işbölümü temelinde bir olgu olarak ifade etmektedir. Uzmanlaşma belirli bir alan veya meslekte derinlemesine bilgi sahibi olma süreci olarak tanımlanabildiği gibi (Cambridge Dictionary, 2022), toplumsal işbölümü ve ayrılaşmayla işlerin ve mesleklerin iyi sınırlanmış, derinlemesine bilgi, beceri ve deneyim gerektiren alanlara bölünmesi olarak da tanımlanmaktadır (TÜBA, 2011). İşbölümü sonucunda işlerde uzmanlaşma ortaya çıkmaktadır (Fayol, 2005).

Sanayi Devrimiyle üretim süreçlerinde rasyonellik ve işbölümü ön plana geçmiş, üretim aile bireyleri tarafından aile için değil, işçiler tarafından pazar için gerçekleştirilmeye başlamıştır. Bu süreçte işbölümü ve uzmanlaşma artmış, yeni işkolları ortaya çıkmıştır (Erdem, 2009). Daha sonraki dönemlerde yeni teknolojilerin iş hayatında yoğun olarak kullanılması ve bilgi sektörlerinin öne çıkmasıyla birlikte uzmanlaşma daha da önemli hale gelmiştir (Özgüler, 2012). Günümüzde iş sahipleri piyasadaki rekabetle başa çıkabilmek için artık işlerin belli bir bölümünü yapar hale gelmiştir. Bu durum ise doğal olarak uzmanlıklar ortaya çıkartmıştır. Böylece de iş yapmak üzere uzmanlar aranır hale gelmiş (Razon, 1983), uzmanlıklar sertifikalandırılmaya başlanmıştır (Law ve Kim, 2005).

Klasik yönetim anlayışında vücut bulan uzmanlaşma, Taylor tarafından verimsizlik sorununa çözüm olarak işaret edilmiştir. Uzmanlaşma, verimliliği artırmak amacıyla işaret edilen işbölümünün doğal bir sonucu şeklinde ifade edilmektedir (Taylor, 2016). Uzmanlaşma Fayol’a göre de işbölümünün doğal bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır ve doğada mevcuttur. Yani işbölümü kaçınılmaz olarak uzmanlaşmayı beraberinde getirmektedir (Fayol, 2013). Bürokrasiyi ele alan Weber’e göre de işbölümü önemlidir ve kendisi herkesin her işi yapmaması gerektiğine inanmaktadır. Weber’e göre örgütlerde oluşan hiyerarşik yapı bağlamında herkesin uzmanı olduğu işleri yapması esastır (Karasu, 2001; Şahin, 2014). Diğer bir klasik yönetim kuramcısı Gulick de örgütlerde en iyi sonuca işbölümü sayesinde ulaşılacağını savunarak işbölümünün en önemli sonucunun bireyin görev alanının belli olması ve uzmanlaşmaya neden olması olduğunu ifade etmiştir (Tortop vd., 1993).

Mesleki ve sektörel bazda hizmet alanlarının gelişmesi ve bu alanlardaki bilgi birikiminin artması neticesinde, 21. Yüzyıl ile birlikte, başta tıp olmak üzere mesleklerde mikro uzmanlaşma eğilimi artmaya başlamıştır (Yılmaz ve Erdem, 2016). Bu bağlamda hemen hemen tüm sektör ve mesleklerde (Black ve Ham, 2005; Sayar, 2010; Hiledgarde, 2003; Merrifield, 2005; Moghaddam, 1989) ve genel kollukta (Tataroğlu ve Subaşı, 2009) alt uzmanlaşma eğilimi görülmektedir.

Yaratıcılığı ortadan kaldırması (Weber, 1996), yabancılaşma (Marx, 2013), kuralsız, zorlamaya dayalı ve zayıf koordine edilmiş işbölümü (Durkheim, 2006), çağdaş toplum (Illich, 1994) ve toplumun McDonaldlaştırılması (Ritzer, 2011) gibi birçok açıdan eleştirilmiş olan uzmanlaşmanın, sektörel verimlilik (Dinç, 2019) başta olmak üzere operasyonel performans (Capkun, Messner ve Rissbacher, 2012), etkinlik (Lindlbauer ve Schreyögg, 2014) ve ekonomik büyüme (De Vita ve Kyaw, 2017) gibi birçok unsur

üzerinde pozitif etkili olduğu da bilinmektedir.

1.2. Özel Güvenlik Sektöründe Uzmanlık Alanları: Ülke Örnekleri

Dünyada birçok ülkede özel güvenlik alanında uzmanlık alanları belirlenerek bu alanlara ilişkin eğitimlerin yapılandırıldığı bilinmektedir. Bu bölümde ABD ve AB Ülkeleri başta olmak üzere Japonya, Kanada, Avusturalya, Güney Afrika ve Türkiye özel güvenlik sektörlerindeki uzmanlık alanları ile uzmanlık eğitimlerinin bulunup bulunmadığı çalışma konusu edilmiştir.

ABD’de özel güvenlik alanında uzmanlık eğitimleri kapsamında farklı eyaletlerde farklı uygulamalar bulunmaktadır. Bu nedenle özel güvenlik görevlileri görev yapmak istedikleri eyaletin mevzuatının öngördüğü alan sertifikalarına sahip olmak durumundadırlar. Genel olarak özel güvenlik alanında çalışmak isteyenlerin yeterliliklerini belgeleyebilmeleri için eyalet çerçevesinde yapılandırılmış sertifika programları bulunmaktadır. Eyalet bazında değişiklik göstermekle birlikte özel soruşturma, tesis koruma, kişi koruma, alarm izleme, değerli eşya taşıma gibi uzmanlık alanlarının belirlendiği ve bu alanlara ilişkin sertifika programları oluşturulduğu görülmektedir (BSIS, 2014; SOS, 2024; DPS, 2024). Bununla birlikte ülke genelinde belirlenen standartlar için ise Ulusal Özel Güvenlik Sertifikasyon Komisyonu (NCCSO), Ulusal Yangın Koruma Derneği (NFPA) ve Amerikan Güvenlik ve Dedektifler Derneği (ASIS) gibi kuruluşların yangınlara müdahale, dedektiflik ve ilkyardım uzmanlığı gibi ulusal sertifikasyon programları bulunmaktadır (NFPA, 2024; ASIS, 2024).

Japonya’da profesyonelleşme düzeyini artırmak amacıyla, özel güvenlik sektöründeki eğitim programları alan eğitimlerini de kapsayacak şekilde yapılandırılarak, hizmetler kademelendirilmiştir. Eğitim ve sertifika sistemi iki seviyeye ayrılmıştır. İkinci seviye alt seviyedir ve bu seviye sertifikası olmayan, ayrıca en az bir yıl görev yapmayan bireyler birinci seviye sertifikasını alamamaktadırlar. Bununla birlikte sektörde beş uzmanlık alanı bulunmaktadır. Trafik rehberlik, değerli eşya taşıma, havaalanı güvenliği, tesis koruma ve tehlikeli madde taşıma uzmanlık alanlarında sertifikalandırılabilen için öncelikle içişleri bakanlığı tarafından akredite edilmiş eğitim kurumlarından eğitim alınması ve sonrasında da bu bakanlık tarafından uygulanan yazılı ve uygulamalı sınavdan başarı sağlanması gerekmektedir (Young, 2019).

Kanada’da özel güvenlik şirketleri ve özel güvenlik görevlileri hem federal hem de eyalet yasalarına tabi olarak faaliyet göstermektedirler. Federal yasalar özel güvenlik görevlilerinin yetkilerini belirlerken eyalet yasaları da özel güvenlik hizmetlerinin uygulama şekillerini belirlemektedir. Bu nedenle Kanada’da özel güvenlik uygulamaları eyalet bağlamında farklılık gösterebilmekle birlikte temel olarak özel soruşturmacı ve özel güvenlik görevlisi olmak üzere iki unsur sektör hizmetlerinde ön plana çıkmaktadır. Bunlara ilişkin lisanslandırma süreçleri farklılık göstermektedir. Özel güvenlik görevlisi sertifikası olanlar ayrı bir uzmanlık sertifikasına gerek kalmadan eyalet yasalarına göre bina tesis koruma, kişi koruma ve alarm izleme gibi sektördeki çeşitli görevleri yerine getirebilmektedirler (Legalline, 2024).

Avusturalya’da özel güvenlik uygulamaları eyalet yasaları çerçevesinde farklılaşabilmektedir. Ancak genel olarak alan uygulamalarına yönelik branşlaşma olduğu görülmektedir. Örnek olarak Victoria Eyaletinde uzmanlaşma alanları belirlenmiş ve bunlara yönelik ayrı sertifika gereklilikleri ortaya konularak ayrı eğitim içerikleri oluşturulmuştur. Victoria Eyaletinde silahsız ve silahlı özel güvenlik görevlisi şeklinde iki temel lisanslandırma süreci bulunmaktadır. Silahsız sertifikaya sahip özel güvenlik görevlileri kalabalık kontrolü, silahsız koruma ve kontrol odası operatörlüğü görevlerini yapabilmektedirler. Bunlar için ayrıca sertifika almalarına gerek bulunmamaktadır. Silahlı özel güvenlik sertifikası sahipleri ise değerli eşya nakli, köpekli koruma, yakın koruma, soruşturma ve alarm izleme operatörü olarak beş alt uzmanlık alanında görev yapabilmektedirler. Bunlardan alarm izleme operatörlüğü hariç diğer tümü için ayrı eğitim ve sertifikalandırmaya ihtiyaç bulunmaktadır (Victoria Police, 2024).

Güney Afrika’da özel güvenlik eğitimleri profesyonelleşme düzeylerine göre yapılandırılmıştır. A ile D arasında dört düzey belirlenmiştir. En düşük düzey olan D silahsız görev yapacak özel güvenlik görevlilerini, C silahlı özel güvenlik görevlilerini, B yönetici vasıfları olan özel güvenlik görevlilerini ve A özel güvenlik müdürlerini ifade etmektedir. Bunun dışında Güney Afrika’da özel güvenlik alanında ayrı bir uzmanlık alanı mevcut değildir (PRISA, 2024).

Tüm dünyada olduğu gibi Avrupa Birliği (AB) ülkelerinde de özel güvenlik alanında uygulamalar ülkeden ülkeye farklılaşmaktadır. 26 AB üye ülkesinden 13’ünde uzmanlık eğitimi bulunmakta, 13’ünde ise bulunmamaktadır. Bu AB ülkelerinden 11’inde yönetici eğitimi bulunmakta, 15’inde ise bulunmamaktadır (Bkz. Tablo 1).

Tablo 1. AB Ülkeleri özel güvenlik sektörlerinde uzmanlık ile yönetici eğitimleri

Ülke	Uzmanlık Eğitimi	Yönetici Eğitimi	Ülke	Uzmanlık Eğitimi	Yönetici Eğitimi
1	Belçika	+	14	Hollanda	-
2	İspanya	+	15	Estonya	-
3	Slovenya	+	16	Polonya	-
4	Yunanistan	-	17	Danimarka	-
5	İsveç	+	18	Letonya	-
6	Portekiz	+	19	Bulgaristan	+
7	İrlanda	+	20	İngiltere	+
8	Finlandiya	-	21	Slovakya	-
9	Romanya	+	22	İtalya	-
10	Lüksemburg	+	23	Litvanya	-
11	Almanya	+	24	Avusturya	-
12	Malta	+	25	Çekya Cumhuriyeti	-
13	Fransa	-	26	Macaristan	+

Kaynak: ÖZGE, 2023; Button ve Stierstedt, 2016; CoESS, 2014

İngiltere’de özel güvenlik görevlileri Güvenlik Endüstrisi Otoritesi (SIA) tarafından kimliklendirilmektedir ve özel güvenlik görevlileri beş farklı alanda uzmanlaşabilmektedir (SIA, 2024; CoESS, 2014);

- Para ve değerli eşya nakli: güvenli taşımacılık için tasarlanmış araçlarla nakledilen para ve değerli eşyaların korunması,
- Yakın koruma: kişilerin korunması,
- Etkinlik güvenliği: içkili yerler ile geçici toplu etkinliklerin güvenliği,
- Kamera izleme: kişilere ait yerlerin kamera ile izlenmesi,
- Güvenlik görevlisi: kişilere ait yerlerin korunması.

İspanya’da özel güvenlik alanında uzmanlaşmayla birlikte yöneticilik eğitimi de bulunmaktadır. Temel güvenlik görevliliğinin yanında patlayıcı madde güvenliği, kişi koruma, kırsal alan koruması, avcılık koruma ve denizcilik koruma uzmanlık alanları olarak belirlenmiştir. Bunların yanında özel dedektiflik te ayrı bir uzmanlık alanıdır (ÖZGE, 2023; CoESS, 2014).

Almanya’da özel güvenlik sektöründe 80 saatlik yöneticilik eğitiminin yanında alarm ve CCTV izleme ile havacılık güvenliği ve denizcilik güvenliği uzmanlık alanları olarak belirlenmiştir. Bunlardan havacılık güvenliği yasal olarak zorunlu uzmanlık alanıdır. Macaristan’da özel güvenlik sektöründe yöneticilik eğitimi öngörülmemekle birlikte etkinlik güvenliği ve değerli eşya nakli güvenliği uzmanlık alanları olarak belirlenmiştir. Yine İrlanda’da yöneticilik eğitimi gerekmemekle birlikte kişi koruma, etkinlik güvenliği, değerli eşya nakli ve alarm izleme uzmanlık alanlarıdır (CoESS, 2014).

Yukarıdaki örneklerden de anlaşılacağı üzere bina tesis koruma, kişi koruma, alarm izleme ve değerli eşya nakli alanlarının tüm dünyada sektörel ana uzmanlık alanları olarak belirginleştikleri görülmektedir. Ayrıca sektör geliştikçe yönetici eğitiminin bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaya başladığı da anlaşılmaktadır. Öte yandan her ülkenin kendi güvenlik hassasiyetleri ve bu hassasiyetler çerçevesinde şekillendirdiği trafik rehberliği ve etkinlik güvenliği gibi farklı özel güvenlik uygulamalarının da uzmanlık alanı olarak belirlenebildiği anlaşılmaktadır.

Türkiye’de ise özel güvenlik sektöründe devletin öngördüğü zorunlu alan uzmanlığı lisanslandırma sistemi bulunmamaktadır. Ancak sektörün ulaştığı gelişmişlik düzeyi doğrultusunda uzmanlık alanlarının yavaş yavaş belirginleştiği ve bu aşamada uzmanlık alanlarının tespit edilerek alan eğitimlerinin yapılandırılması gerektiği akademisyenler ve sektör paydaşları tarafından ifade edilmektedir (Aras, 2018; TOBB, 2014).

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Amacı Önemi ve Modeli

Araştırmanın amacı, Türkiye’de çalışan özel güvenlik görevlilerinin sektörel uzmanlaşma alanlarını tespit etmektir. Türkiye’de önemli ölçüde gelişme kaydederek büyük bir sektör haline gelmiş olan özel güvenlik alanında uzmanlaşmanın gerekliliği sektör unsurları tarafından dile getirilmekle birlikte sektörel uzmanlaşma alanlarının neler olduğu hakkında ampirik bilgi bulunmamaktadır. Sektörel uzmanlık alanlarının tespiti, bundan sonra gerçekleştirilecek muhtemel yapısal ve yönetsel geliştirme faaliyetlerine ışık tutabilecektir. Ayrıca alan yazında bu yönde yapılmış bir araştırma bulunmamaktadır. Bu nedenle çalışmanın gerek uygulayıcılara gerekse de alan yazına önemli katkıları bulunacağı değerlendirilmektedir.

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan tekli durum çalışması çerçevesinde keşfedici durum çalışması olarak desenlenmiştir (Yin, 2014). Sınırları belirlenmiş herhangi bir konunun kendine özgü ortamında geniş biçimde betimlenmesi ve incelenmesine imkan sağlayan durum çalışmaları (Birinci vd., 2009) bağlamsal analiz imkanı vermektedir (Davey, 1991). Keşfedici durum çalışmasında temel odak noktası “ne” sorusuna cevap bulmaktır (Zainal, 2007). Araştırmada, “Türkiye’de özel güvenlik

sektöründe uzmanlık alanları neler olmalıdır?" sorusuna cevap bulmak amaçlandığından bu model belirlenmiştir. Bu tür çalışmaların çoğunlukla görüşme ve gözlemler yoluyla toplanan veriyle gerçekleştirildiği bilinmektedir (Zainal, 2007). Araştırma kapsamında odak grup görüşmeleri ve doküman incelemesi yoluyla toplanan veri keşfedici durum çalışması bağlamında analiz edilmiştir.

3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evreni, Türkiye’de faaliyet gösteren tüm özel güvenlik şirketi, birimi, eğitim kurumu ve alarm izleme merkezlerinin kurucu, yönetici, güvenlik sorumlusu ve kurum kuruluş yetkilileri ile bu yerlerde çalışan özel güvenlik görevlileri ve uzman eğitimcilerden oluşmaktadır. Türkiye’de çeşitli yetki ve sorumluluklara sahip bireyler özel güvenlik sektöründe faaliyet yürütebilmektedirler. Bu bireylerin araştırma sorusuna ilişkin fikirlerinde farklılıklar oluşabileceği değerlendirilerek, araştırmanın amacı doğrultusunda derinlemesine bilgi elde edebilmek amacıyla tabakalı örneklem tercih edilmiştir. Bu doğrultuda, araştırmanın tanımlayıcı değişkeni olarak “sektörde faaliyet gösterenler” seçilerek kişi kurum kuruluş yetkilisi, kurucu, güvenlik sorumlusu, uzman eğitici, yönetici ve özel güvenlik görevlisi olmak üzere altı tabaka belirlenmiştir.

3.3. Araştırmanın Kapsam ve Sınırlılıkları

Araştırmada veri tutarlılığını gözetmek üzere tüm birim ve şirketlerde çalışan bütün özel güvenlik çalışanları veri toplama alanı kapsamında çalışma katılımcısı olarak alınmıştır. Araştırma sonuçları katılımcıların vermiş oldukları cevaplarla sınırlıdır. Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır. Katılımcıların araştırma kapsamındaki düşüncelerini samimi, içten ve gerçekçi olarak yansıttıkları varsayılmıştır. Evreninin çok geniş bölgelere dağılması nedeniyle araştırma katılımcılarıyla yüz yüze görüşme gerçekleştirilememiş olması sebebiyle bu durumun etkisini en aza indirebilmek için yarı yapılandırılmış görüşme formunda olabildiğince açıklayıcı bilgiye yer verilmiştir.

3.4. Verinin Toplanması

Araştırmada Polis Akademisi Başkanlığı Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu’nun 2023/02 sayılı kararı alınmıştır. Araştırma amacı doğrultusunda öncelikle doküman incelemesi yapılmış ve alan yazın incelemesi neticesinde yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Araştırmada geniş katılım öngörüldüğünden hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formu Google Forms üzerinden çevrimiçi hale getirilmiştir. Oluşturulan katılım linki Özel Güvenlik Bilgi Sistemi Otomasyonu (ÖGNET) üzerinden tüm Türkiye’deki özel güvenlik çalışanlarına ulaştırılmıştır. Form, etik kurallar, araştırmanın amacı, hedefi ve gönüllülük beyanı ile uzmanlaşma hakkında bilgi içerecek şekilde oluşturulmuştur. Dijital form katılımcıların birden fazla cevap vermesine olanak sağlayacak biçimde yapılandırılmıştır. Sorular şu şekildedir;

- Türkiye özel güvenlik sektöründe, özel güvenlik görevlilerinin hizmet alanları açısından uzmanlaşma gerekli midir?
- Birinci soruya cevabınız evet ise; Türkiye’de, özel güvenlik görevlilerinin hangi hizmet alanları açısından uzmanlaşma olmalıdır?
- Ekleme istediğiniz bir husus var mı?

Araştırmaya başlamadan önce yarı yapılandırılmış görüşme formunda bulunan soruların doğru anlaşılıp anlaşılmadığını tespit etmek üzere 01.02.2023/05.02.2023 tarihleri arasında 20 özel güvenlik görevlisi ve bir özel güvenlik yöneticisiyle pilot uygulama gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte soruların açık ve anlaşılır olduğu, katılımcılardan alınan cevapların araştırma amacı doğrultusunda gerçekleştiği ve tutarlı oldukları belirlenmiştir.

Araştırma sürecinde çevrimiçi gönderilmiş olan forma çeviren cevaplar periyodik olarak kontrole tabi tutulmuştur. Araştırma sürecinde olumsuz bir geri bildirim alınmaması nedeniyle sorularda herhangi bir düzeltme gerçekleştirilmemiştir. Araştırma, katılımcılar tarafından verilen cevapların farklılaşmadığı kanaati olunca 06.07.2023 tarihinde sona erdirilmiştir.

3.5. Veri Analizi

Araştırma kapsamında toplanan verinin çözümlenmesinde içerik analizi yapılmıştır (Bengtsson, 2016; Crabtree ve Miller, 1999). Araştırmada Kişi Kurum Kuruluş Yetkilisi (KKKY), kurucu, güvenlik sorumlusu, uzman eğitici, yönetici ve özel güvenlik görevlisi sektörde ayrı birimler olarak görev yapmaları sebebiyle, kategoriler olarak belirlenmiştir. Bu kategoriler belirlenirken birbirini tamamlama, karşılaştırılabilirlik ve amaca uygunluk gözetilmiştir.

Araştırma kapsamında, nitel araştırma süreçlerine ve araştırma içeriğine hakim olmaları nedeniyle tüm araştırmacılar kodlama sürecine dahil edilmiştir. Kodlayıcılara verilmek üzere kodlama kurallarını ve kategorileri içeren bir kodlama kılavuzu hazırlanmıştır. Araştırmacılar tüm veriyi ayrı ayrı kodlamışlar ve bu süreçte temalar oluştuğunda karşılaştırma yaparak ortak sonuca varmışlardır. Bu yolla tutarlık kontrol edilerek bireysel güvenilirlik sağlanmıştır. Ayrıca kodlama sürecinde elde edilen veri, kodlama cetvelindeki kategoriler çerçevesinde sınıflandırılmıştır.

Araştırma kapsamında toplanan veri bilgisayar ortamına aktararak araştırma soruları altına yığma gerçekleştirilmiştir. Bu düzenlenmiş veri NVIVO Programına aktararak kodlama gerçekleştirilmiştir. Oluşturulan kodların tespit edilen ortak noktaları gruplara ayrılarak temalarla birleştirilmiştir. Belirlenen kod ve temalar araştırmanın bulgular bölümünde grafik olarak sunulmuş ve Demirci vd. (2025).

alıntılarla birlikte yorumlanmıştır.

3.6. Geçerlilik ve Güvenilirlik

Araştırma kapsamında oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu vasıtasıyla ayrıntılı ve derinlemesine elde edilen bilgi, veri aktarılabilirliğine ilişkin yargıya varmaya imkan sağlayacak şekilde ayrıntılı olarak raporlanmıştır. Elde edilen veri kapsamında araştırmada doğrudan alıntılara yer verilerek inandırıcılığı sağlamak hedeflenmiştir. Veri tutarlılığını sağlamak amacıyla farklı kodlayıcılar tarafından karşılaştırma gerçekleştirilmiştir. Kapsayıcılığı sağlamak üzere araştırmada amaçlı örneklem kullanılmıştır. Görüşme süreçleri, araştırma örnekleme ve metodolojik süreç ayrıntılı şekilde açıklanmıştır. Özel güvenlik alanında çalışmaları bulunan tüm araştırmacılar sektörü yakından tanımaktadır. Ayrıca araştırma sürecinde tüm araştırmacılar araştırma sürecinde etik kurallara riayet etmişlerdir.

Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak üzere, araştırmacıların yetkinliklerinin uygulama alanı ile uygunluğu belirlenerek araştırmacıların durumu ve süreçteki konuları açıklanmıştır. Araştırmanın katılımcıları tanımlanarak verinin toplanma şekli ile analiz süreci ayrıntılı şekilde açıklanmış, amaca uygun olarak toplanarak elde edilen veri doğrudan yorumsuz bir şekilde sunulmuştur. Analiz neticesinde belirlenen temalar ve ilgili çıkarsamalar araştırmacıların ortak değerlendirmesine sunulmuş onay alınmıştır. Araştırmacılar analiz sürecinde ön yargılarından ve ön kabullerinden özellikle sıyrılmaya gayret etmişlerdir.

Araştırmanın geçerliliğini artırmak üzere, elde edilen sonuçlar ayrıca tüm sektör unsurları ve akademisyenler ile Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı personelinin iştirakiyle Özel Güvenlik Eğitimlerini Geliştirme Alan/Branş Eğitimleri (ÖZGE) Projesi kapsamında 08-12 Kasım 2023 tarihinde Antalya’da gerçekleştirilen çalıştayda tüm katılımcılarla paylaşılmıştır. Çalıştay programında araştırma sonuçları ayrıntılı bir şekilde katılımcılara anlatılmış ve konuya ilişkin değerlendirmeleri talep edilmiştir. Dört gün süren çalıştay sürecinde katılımcıların araştırma sonucuna ilişkin sözlü değerlendirmeleri alınarak araştırma günlüğüne kaydedilmiştir.

4. Analiz ve Bulgular

Araştırma katılımcıları ve analiz edilen cevaplara ilişkin doğrudan alıntılar detaylı şekilde aşağıda sunulmuştur.

Araştırmaya katılan 3.230 kişinin % 89.5’i 30 yaş üzeri ve erkektir. % 56.6’sı kamuda istihdam edilen katılımcıların %43.4’ü özel sektörde çalışmaktadır. Katılımcıların % 45’i özel güvenlik görevlisi olmasına rağmen tüm sektör unsurlarından gözlem birimi bulunduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 2).

Tablo 2. Katılımcılar

				N	Oran %	Genel Toplam
İstihdam şekli		Kişi Kurum Kuruluş Yetkilisi		368	11.4	3.230
		Kurucu		54	1.7	
		Güvenlik sorumlusu		920	28.5	
		Uzman Eğitici		45	1.4	
		Yönetici		392	12	
		Özel güvenlik görevlisi		1.451	45	
Cinsiyet		Erkek		2.846	88.1	3.230
		Kadın		384	11.9	
İstihdam yeri	Kamu	<i>Şirket</i>	556	1.827	56.6	3.230
		<i>Birim</i>	1272			
	Özel	<i>Şirket</i>	1083	1.403	43.4	
		<i>Birim</i>	321			
Yaş		18-21 yaş arası		9	0.3	3.230
		22-25 yaş arası		95	2.9	
		26-29 yaş arası		235	7.3	
		30-33 yaş arası		339	10.5	
		34-37 yaş arası		553	17.1	
		38 yaş ve üzeri		1.999	61.9	

ÖZGE Projesi kapsamında gerçekleştirilen çalıştaya ise 34 özel güvenlik sektör temsilcisi, yedi üniversitede görev yapan 10 öğretim üyesi ve görevlisi, bir YÖK temsilcisi, 16 Polis Başmüfettişi ve iki Jandarma Genel Komutanlığı personeli katılım sağlamıştır. Tüm çalıştay katılımcıları özel güvenlik sektörüyle ilgilidir. Özel güvenlik sektör temsilcileri, şirket, eğitim kurumu, alarm izleme merkezi ve para değerli eşya nakli gibi tüm alanları temsil edecek şekilde belirlenmiştir.

Araştırmanın birinci sorusuna bazı katılımcılar “Evet, Uzmanlaşma Olmalı” cevabı vermelerine rağmen, araştırmanın ikinci sorusuna ya cevap vermemiş ya da “tüm alanlarda” gibi tasnife elverişli olmayan cevaplar vermişlerdir. Ayrıca araştırmanın üçüncü sorusuna katılımcılar tarafından tasnife değer bir cevap verilmediği tespit edilmiştir.

4.1. Türkiye Özel Güvenlik Sektöründe Özel Güvenlik Görevlilerinin Hizmet Alanları Açısından Uzmanlaşma Gerekli midir?

Katılımcıların %91.6'sı özel güvenlik sektöründe uzmanlaşma olması gerektiğini ifade etmişlerdir (Bkz. Tablo 3). Araştırma kapsamında belirlenmiş olan kategorilerin tümünün araştırmanın ilk sorusuna yüksek düzeyde (%91.6) evet cevabı verdiği görülmektedir. Bu sonuçlar ışığında sektörde uzmanlaşma olması gerektiğinin sektör çalışanları tarafından kabul edildiği değerlendirilebilir.

Tablo 3. Katılımcıların araştırmanın birinci sorusuna verdikleri cevapların frekans değerleri

	Evet	Hayır	Toplam
Kişi Kurum Kuruluş Yetkilisi	339 (% 92.1)	29 (% 7.9)	368
Kurucu	50 (% 92.6)	4 (% 7.4)	54
Güvenlik sorumlusu	873 (% 94.9)	47 (% 5.1)	920
Uzman eğitici	38 (% 84.5)	7 (% 15.5)	45
Yönetici	361 (% 92.1)	31 (% 7.9)	392
Özel güvenlik görevlisi	1.297 (% 89.4)	154 (% 10.6)	1.451
TOPLAM	2958 (% 91.6)	272 (% 8.4)	3.230

4.2. Birinci Soruya Cevabınız Evet İse; Türkiye’de, Özel Güvenlik Görevlilerinin Hangi Hizmet Alanları Açısından Uzmanlaşma Olmalıdır?

Araştırmada katılımcıların ikinci soruya verdikleri örnek cevaplar şu şekildedir (Kişi Kurum Kuruluş Yetkilisi-KKKY/Kurucu-K/Güvenlik Sorumlusu-GS/Uzman Eğitici-UE/Yönetici-Y/Özel Güvenlik Görevlisi-ÖGG);

- (KKKY) *Patlayıcı madde, kimya ve petrol tesisleri, silah ve mühimmat fabrikaları, hava meydanları, devletin silah ve ekonomik gücüne önemli katkıda bulunan stratejik kurumlar.*
- (KKKY) *Kamu, AVM, otel, hava alanı, etkinlik, müsabaka.*
- (KKKY) *Tüm alanlarda.*
- (K) *Konut, iş merkezi, okul, fabrika vb.*
- (K) *AVM, fabrika, şantiye, depo, iş merkezi, konut, site, spor müsabakaları gibi alanlarda uzmanlaşması gereklidir.*
- (K) *Kişi koruma, ulaştırma/lojistik, değerli eşya, para nakli ve banka güvenliği, kritik alan ve tesis koruması.*
- (K) *Tüm hizmet alanları.*
- (GS) *Bu sektörde özellikle kritik ve stratejik öneme sahip yerlerde (havalimanları, patlayıcı madde depoları, rafineriler, maden ocakları vb.) görev yapanların en alt dallarda uzmanlaşmaya başlaması gereklidir.*
- (GS) *AVM, bina tesis koruma, hassas alan koruma, hastane,*
- (GS) *Fabrika, hastane, kamu binaları, limanlar, kritik tesisler, gemiler, kritik köprüler, şahıs koruması gibi.*
- (GS) *Özel güvenlik kapsamı içinde yer alacak her konuda uzmanlaşmalıdır.*
- (UE) *Branş sistemi getirilmeli alanında uzman personeller olmalı. Havalimanı, AVM vb.*
- (Y) *ÖGG’lerin çalıştığı her hizmet alanında (Örneğin: Site, AVM, otel vb.)*
- (Y) *Özellikle kritik alanlar.*
- (ÖGG) *Yakın koruma.*
- (ÖGG) *Banka, hastane, otel ve turizm sektörü, havaalanı, market, site vb.*
- (ÖGG) *Hava yolları koruma, spor karşılaşmaları.*
- (ÖGG) *Özel güvenlik görevlilerinin hizmet alan yelpazesi geniştir. Bunlar konser, toplantılar, spor müsabakaları, yakın koruma, gar, hava alanı, liman, hastaneler, fabrikalar, şirketler vb. Her birinin farklı yöntem ve teknikleri vardır. Görev yapılan alana göre uzmanlaşmalar olursa daha sağlıklı çalışılacağı kanaatindeyim.*
- (ÖGG) *Kamu, spor müsabakaları, toplu taşıma istasyonları, para ve kıymetli eşya taşınması.*
- (ÖGG) *Yakın koruma, spor müsabakaları havaalanı gibi yerlerde çalışanlar için uzmanlaşma gereklidir.*
- (ÖGG) *Depo ve fabrika, AVM, yaşam alanı konut ve site, okul ve kampüs, sağlık kurumları ve hastane, banka.*
- (ÖGG) *Alarm sistemleri, yakın koruma, hastane güvenliği, fabrika güvenliği, spor ve konser güvenliği.*

•(ÖGG) Görevliden ziyade görevlendirenlerin görevliyi çalıştırma hususunda gerekli uzmanlığa sahip olması gerekmektedir. 5188 kanunlarını hükümlerini bilmeli ve bu bilgiler doğrultusunda görevli personele müdahale etmelidir. Basiretsiz lakayt ve işyerinde mobbing kullanan şahıslar yerine uzman kişiler yönetici olarak görevlendirilmelidir.

•(ÖGG) Tüm alanlarda uzmanlaşması gerekir.

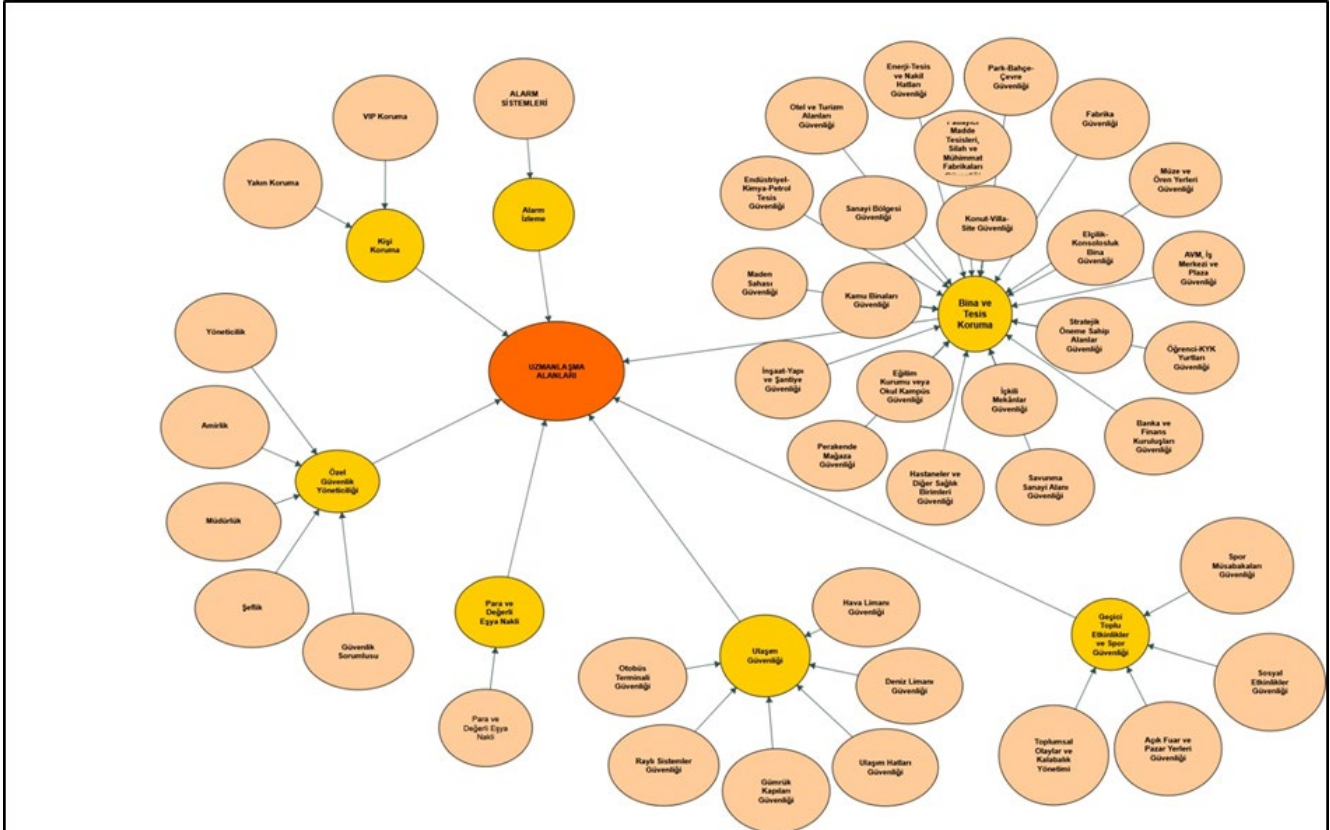
Araştırmanın ikinci sorusuna yönelik NVİVO programıyla yapılan analiz sonuçları aşağıda sunulmuştur. Araştırma katılımcıları tarafından uzmanlık alanlarına ilişkin ifade edilen cevapların analizi neticesinde 41 kod elde edilmiştir. (Bkz. Şekil 2; Tablo 4). Katılımcıların kendilerine yöneltilen ikinci soruya verdikleri cevaplara ilişkin kelime bulutu ayrıca aşağıda sunulmuştur (Şekil 1).

Şekil 1. Katılımcılar tarafından araştırmanın ikinci sorusuna verilen cevaplara ilişkin kelime bulutu

Kodlanan uzmanlık alanlarının büyük çoğunluğunun tüm katılımcılar tarafından ifade edilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Uzmanlık alanı olarak ifade edilen "Hastaneler ve Diğer Sağlık Birimleri Güvenliği", "AVM, İş Merkezi ve Plaza Güvenliği", "Yakın Koruma", "Eğitim Kurumu veya Okul Kampüs Güvenliği" ve "Konut-Villa-Site Güvenliği" en sık tekrarlanan beş ifade olarak dikkat çekmektedir. Bununla birlikte "Alarm Sistemleri" sadece KKKY ve özel güvenlik görevlileri tarafından ifade edilmiştir. Ayrıca "Yöneticilik", "Amirlik", "Şeflik", "Müdürlük" ve "Güvenlik sorumlusu" gibi yöneticiliğe ilişkin hususların da kurucular hariç diğer katılımcılar tarafından uzmanlaşma alanı olarak ifade edilmiş olması dikkate değer görünmektedir (Bkz. Şekil 2; Tablo 4).

Şekil 2. Katılımcılar tarafından araştırmanın ikinci sorusuna verilen cevaplar

Araştırma kapsamında elde edilen ve analize tabi tutulan 41 kod "Bina ve Tesis Koruma", "Para ve Değerli Eşya Nakli", "Kişi Demirci vd. (2025).

Koruma”, “Alarm İzleme”, “Özel Güvenlik Yöneticiliği”, “Ulaşım Güvenliği” ve “Geçici Toplu Etkinlikler” isimli yedi tema altında toplanmıştır. Bina ve Tesis Koruma uzmanlık alanı kişi, kurum ve kuruluşlara ait, stratejik olup olmadığına bakılmaksızın, her türlü bina, alan ve tesisin korunması ve güvenliğinin sağlanmasına ilişkin sektörel alt faaliyet alanını ifade etmektedir. Para ve Değerli Eşya Nakli uzmanlık alanı evrak, değerli eşya veya para gibi değerli materyallerin belirlenen zaman içerisinde güvenli şekilde nakline ilişkin sektörel alt faaliyet alanını ifade etmektedir. Kişi Koruma uzmanlık alanı, kişilerin silahlı veya silahsız yakın korunmalarına ilişkin sektörel alt faaliyet alanını ifade etmektedir. Alarm İzleme uzmanlık alanı teknik yazılım ve donanım sistemleri aracılığıyla elde edilen verinin değerlendirilmesi sonucu güvenlik tehdidi oluşturanların genel kolluğa bildirilmesine ilişkin sektörel alt faaliyet alanını ifade etmektedir. Ulaşım Güvenliği uzmanlık alanı deniz, hava, kara ve demiryolları gibi kendine özgü risklere karşı güvenlik yapılandırması gereken stratejik ulaştırma alanlarına ilişkin sektörel alt faaliyet alanını ifade etmektedir. Geçici Toplu Etkinlikler uzmanlık alanı, çeşitli sosyal etkinlikler ve spor müsabakaları gibi geçici olmakla birlikte kendine özgü tedbirler ve müdahale esasları gerektiren alanlara ilişkin sektörel alt faaliyet alanını ifade etmektedir. Özel Güvenlik Yöneticiliği sektörel alt dal olarak nitelenememekle birlikte sektörel hizmetlerdeki yönetim kademelerini ifade etmektedir.

Tablo 4. Katılımcıların araştırmanın ikinci sorusuna verdikleri cevapların frekans değerleri

SIRA NO	TEMALAR (UZMANLAŞMA ALANLARI)	KODLAR	KKKY	KURUCU	GÜVENLİK SORUMLUSU	UZMAN EĞİTİCİ	YÖNETİCİ	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	TOPLAM	GENEL TOPLAM
1	Bina ve Tesis Koruma	Kamu Binaları Güvenliği	10	0	5	0	10	0	25	1274
2		Eğitim Kurumu veya Okul Kampüs Güvenliği	14	7	29	5	19	38	112	
3		Hastaneler ve Diğer Sağlık Birimleri Güvenliği	27	4	40	4	40	70	185	
4		Öğrenci-KYK Yurtları Güvenliği	8	0	15	0	0	16	39	
5		Elçilik-Konsolosluk Bina Güvenliği	0	0	0	0	6	20	26	
6		Otel ve Turizm Alanları Güvenliği	26	2	30	0	24	8	90	
7		Fabrika Güvenliği	19	7	22	0	20	9	77	
8		Banka ve Finans Kuruluşları Güvenliği	17	7	23	0	26	20	93	
9		Konut-Villa-Site Güvenliği	14	14	27	0	31	9	95	
10		İnşaat-Yapı ve Şantiye Güvenliği	15	3	8	0	3	0	29	
11		Stratejik Öneme Sahip Alanlar Güvenliği	8	4	23	0	12	0	47	
12		Sanayi Bölgesi Güvenliği	11	2	14	0	6	4	37	
13		Patlayıcı Madde Tesisleri, Silah ve Mühimmat Fabrikaları Güvenliği	16	0	8	0	5	0	29	
14	Para ve Değerli Eşya Nakli	Endüstriyel-Kimya-Petrol Tesis Güvenliği	7	2	22	0	11	4	46	155
15		Savunma Sanayi Alanı Güvenliği	19	0	0	0	6	0	25	
16		Park-Bahçe-Çevre Güvenliği	16	0	4	0	0	7	27	
17		AVM, İş Merkezi ve Plaza Güvenliği	30	11	40	4	52	18	155	
18		Müze ve Ören Yerleri Güvenliği	17	0	0	0	6	0	23	
19		Maden Sahası Güvenliği	8	5	13	0	0	0	26	
20		Enerji-Tesis ve Nakil Hatları Güvenliği	4	0	24	0	10	5	43	
21		Perakende Mağaza Güvenliği	0	0	0	0	18	6	24	
22		İçkili Mekânlar Güvenliği	0	0	0	0	0	21	21	
23		Para ve Değerli Eşya Nakli	Para ve değerli eşya nakli	18	2	31	4	30	4	
24	Kişi Koruma	VIP Koruma	9	4	7	0	8	3	31	179
25		Yakın Koruma	37	4	48	3	38	18	148	
26	Alarm İzleme	Alarm sistemleri	10	0	0	0	0	19	29	29
27	Özel Güvenlik	Yöneticilik	7	0	9	0	7	8	31	132
28		Amirlik	8	0	7	0	0	11	26	

Tablo 4. Devam.

29		Şeflik	8	0	0	0	7	11	26	
30		Müdürlük	10	0	0	0	7	7	24	
31		Güvenlik Sorumlusu	19	0	6	0	0	0	25	
32	Ulaşım Güvenliği	Hava Limanı Güvenliği	24	8	0	6	34	19	91	243
33		Deniz Limanı Güvenliği	12	5	0	3	15	11	46	
34		Ulaşım Hatları Güvenliği	7	6	0	0	9	5	27	
35		Gümrük Kapıları Güvenliği	12	6	0	0	0	6	24	
36		Raylı Sistemler Güvenliği	6	0	0	0	12	12	30	
37		Otobüs Terminali Güvenliği	0	0	0	0	25	0	25	
38	Geçici Toplu Etkinlikler ve	Spor Müsabakaları Güvenliği	21	6	15	0	15	20	77	170
39		Sosyal Etkinlikler Güvenliği	12	4	8	0	8	7	39	
40		Açık Fuar ve Pazar Yerleri Güvenliği	6	6	6	0	0	6	24	
41		Toplumsal Olaylar ve Kalabalık Yönetimi	12	3	3	0	9	3	30	
GENEL TOPLAM			524	122	487	29	529	425	2116	2116

ÖZGE Projesi kapsamında gerçekleştirilen çalıştayda araştırma sonuçları katılımcılarla paylaşarak belirlenmiş olan uzmanlık alanları hakkında düşünceleri alınmıştır. Katılımcılar “Bina ve Tesis Koruma”, “Para ve Değerli Eşya Nakli”, “Kişi Koruma”, “Alarm İzleme”, “Ulaşım Güvenliği” ve “Geçici Toplu Etkinlikler” in sektörün tümünü temsil edebilecek ana uzmanlık alanları olduklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte araştırma sonucunda elde edilen bir diğer tema olan “Özel Güvenlik Yöneticiliği”nin sektörün bir alt dalı olmamakla birlikte, ÖZGE Projesi kapsamında ele alınmasında fayda bulunduğu katılımcılar tarafından ifade edilmiştir.

Araştırma verisi üzerinde gerçekleştirilen analiz neticesinde elde edilen sektörel uzmanlık alanları bağlamında Türkiye’de çalışan özel güvenlik görevlisi sayıları aşağıda sunulmuştur (Bkz. Tablo 5).

Tablo 5. Araştırmada belirlenen alanlarda çalışan özel güvenlik görevlisi sayısı³

Alanlar	İzin Alan Yer/Şirket Sayısı	Çalışan ÖGG Sayısı
1 Bina ve Tesis Koruma	99.543	357.409
2 Ulaşım Güvenliği	1.199	9.188
3 Kişi Koruma	328	548
4 Para ve Değerli Eşya Nakli	432	4.720
5 Alarm İzleme Faaliyetleri	75	572
6 Geçici Toplu Etkinlikler ve Spor Güvenliği	9.144	509.892

Sonuç ve Değerlendirme

Araştırma, Türkiye özel güvenlik sektöründeki uzmanlık alanlarının neler olması gerektiğini belirlemek üzere gerçekleştirilmiştir. Yapılan analiz neticesinde “Bina ve Tesis Koruma”, “Para ve Değerli Eşya Nakli”, “Kişi Koruma”, “Alarm İzleme”, “Ulaşım Güvenliği” ve “Geçici Toplu Etkinlikler ve Spor Güvenliği” alanları sektörel uzmanlık alanları olarak belirlenmiştir. “Ulaşım Güvenliği” hariç bütün alanlar tüm Dünyada özel güvenlik sektöründe üzerinde mutabakata varılmış ve uzmanlaşmanın olduğu ülkelerde uygulamaya konu uzmanlık alanlarıdır. Ulaşım güvenliği ise tüm ülkelerde olmasa da kendileri için önemli olan birçok ülkede sektörel uzmanlık alanı olarak belirlenmiştir. Hatta Almanya ve İspanya gibi bazı ülkelerde havacılık güvenliği ve denizcilik güvenliği şeklinde alt uzmanlıklar olarak yapılandırılmıştır. Bu bağlamda araştırma kapsamında Türkiye’de tespit edilmiş olan uzmanlık alanlarının dünyadaki uygulamalarla uyumlu olduğu ifade edilebilir.

Araştırma kapsamında tespit edilmiş olan uzmanlık alanlarının Türkiye’de özel güvenlik sektörünü tamamıyla temsil eden alt hizmet alanları olduğu değerlendirilmektedir. Araştırma kapsamında tespit edilmiş olan alanlarda uzmanlaşma olması gerektiği ifade edilebilir. Bu alanlarda gerçekleşecek olan uzmanlaşmanın, Türkiye’de sunulan özel güvenlik hizmetinde etkinlik, verimlilik ve performans artışına, dolayısıyla da ekonomik büyümeye katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Türkiye’de uzmanlaşmanın özel güvenlik sektöründe hayata geçirilebilmesi için öncelikle tespit edilen alanlarda eğitimlerinin yapılandırılarak uygulanmaya başlaması gerekmektedir. Sektörel alan eğitimleri mutlaka ihtiyaç duyulan hizmet bağlamında özel güvenlik görevlilerinin sahip olması gereken yeterlilik ve yetkinlikleri karşılamalıdır. Bu nedenle öncelikle Türkiye’de sunulan özel güvenlik hizmeti çerçevesinde özel güvenlik görevlisi yeterliliklerinin belirlenmesi ve bu yeterlilikler doğrultusunda eğitim programlarının geliştirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Araştırma kapsamında belirlenen uzmanlık alanlarının sadece eğitim verilerek sektörde uygulanmasını ummak çok iyimser bir beklentidir. Bununla birlikte alanlarına göre uzman özel güvenlik görevlilerinin çalıştırılmasının yasal olarak zorunlu hale getirilmesi de, kısa zamanda Türkiye’nin her yerinde eğitimlerin tamamlanamaması ve bu doğrultuda şirketlerin veya birimlerin yeterli uzman

³ ÖZGE Çalıştay Raporu. 21.08.2024 tarihinde https://egm.gov.tr/kurumlar/egm.gov.tr/lcSite/ozelguvenlik/27_CALISTAY-RAPORU-03062024.pdf adresinden edinilmiştir.

personel bulamaması gibi çeşitli sektörel sorunlara yol açabilme potansiyeline sahiptir. Sektörel eğitimler özel güvenlik alanında akredite edilmiş olan eğitim kurumları tarafından verilmektedir. Halihazırda bu eğitim kurumları sadece temel ve yenileme eğitimleri vermektedirler. Özel güvenlik eğitim kurumlarının kapasiteleri halihazırdaki temel ve yenileme eğitimleri kapsamında sınırlıdır. Bu bağlamda sektörde alan eğitimleri kapsamında oluşacak talepleri bu eğitim kurumları Türkiye'nin her yerinde istenilen düzeyde karşılayamayabilir. Bu nedenle, her ne kadar sektörel uzmanlık alanları netleşmiş ve uzmanlaşmaya yönelik ihtiyaç oluşmuşsa da, geçiş sürecinin özenle planlanması gerekmektedir. Bu kapsamda belirlenen alanlarına göre kısa, orta ve uzun vadede ihtiyaç duyulacak uzman özel güvenlik görevlisi planlamasının öncelikle yapılması, hedeflerin oluşturulması ve sürecin özenle takip edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir. Alan eğitimlerine gelen talebin sektörde faaliyet gösteren eğitim kurumlarının kapasitelerinin üzerinde olması durumunda Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı tarafından da bu eğitimlerin düzenlenebilmesine yönelik tedbirlerin alınmasında fayda bulunmaktadır.

Araştırma kapsamında tespit edilmiş olan Bina ve Tesis Koruma alanı sektörün temel hizmet alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye'de özel güvenlik izni verilen 99.543 noktada bu kapsamda güvenlik hizmeti sunulmaktadır. Stratejik öneme sahip olsun olmasın tüm bina, tesis ve alanların elektronik ekipmanlarla veya insanlı korunması hizmeti bu alanda sunulan sektörel hizmetlerdir. Bu alanda sunulan hizmetin niteliğini, korunacak yerin özelliğine göre risk analizi yapılması ve bunun sonucuna göre gerçekleştirilecek güvenlik yapılandırması oluşturmaktadır. Korunacak yerin risk algısına göre alınacak güvenlik tedbirleri elektronik güvenlik, insanlı güvenlik veya hibrit olabilmektedir. Bina ve tesis koruma Türkiye'de en geniş alanda ve en fazla özel güvenlik görevlisi tarafından verilen hizmet uzmanlık alanıdır.

Para ve Değerli Eşya Nakli alanı tüm Dünya'da da yaygın olarak faaliyet gösterilen bir sektörel alt uzmanlık alanıdır. CIT (Cash in Transit) olarak tanınan bu alt uzmanlık alanında, çoğunlukla bankalardan olmak üzere transferi yapılacak para ve değerli eşyaların standartları belirlenmiş zırhlı araçlarla teslim alınıp ilgili yere güvenli transferi gerçekleştirilmektedir. Bu hizmet kapsamında para, senet ve mücevherat taşınabildiği gibi kendine has maddi veya manevi değeri olan mal veya ürünler de nakledilebilmektedir. Bu alanda hizmet veren şirketlerden gerekli güvenliğin sağlanabilmesi için ek standartlar talep edilmektedir. Standartları sağlayan ve akredite edilen şirketler ilgili kamu kurumuna gerekli bildirimleri yapmak suretiyle bu hizmeti yerine getirmektedir. Türkiye'de para değerli eşya nakli yapılan 432 birimde 4.720 özel güvenlik görevlisi çalışmaktadır.

Kişi Koruma alanı, devletin sunmuş olduğu standart güvenlik hizmeti ötesinde korunma ihtiyacı olduğunu ifade eden ve devlet tarafından uygun görülen kişilerin silahlı veya silahsız yakın korunması şeklinde sunulan sektörel alt hizmet alanıdır. Kamu otoritesi tarafından uygun görülmesi halinde özel güvenlik görevlisi korunan kişiye ait silahla veya silahsız bu kişiye yakın koruma hizmeti sunmaktadır. Özel yakın koruma hizmeti gerektiren bu alanda çalışacak özel güvenlik görevlilerinin kendine özgü yetkinliklerinin olması beklenmektedir. Türkiye'de koruma izni bulunan sadece 328 kişinin 548 özel güvenlik görevlisi tarafından korunduğu göz önüne alındığında bu alanın henüz tam istenilen alt sektör büyüklüğüne ulaşmadığı ifade edilebilir. Ancak bu alanda sunulan güvenlik hizmetinin kendine has özellikleri diğer uzmanlık alanlarından farklılaştığından ve özel güvenlik görevlilerinin bu yetkinlikleri kazanabilmeleri özel eğitim gerektirdiğinden kişi koruma uzmanlığının sektörde hayata geçirilmesi ile bu alanın geliştirilmesi yönünde çalışmalar yapılmasında fayda bulunduğu değerlendirilmektedir.

Alarm İzleme alanı tüm Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de gelişen ve büyüyen bir sektörel alt hizmet alanıdır. Türkiye'de 75 birimde 572 özel güvenlik görevlisi tarafından alarm izleme hizmeti sunulmaktadır. Bu alan, kurulan elektronik ekipman ve özel yazılımlar vasıtasıyla konut ve işyeri gibi alanlardaki hırsızlık ve yangın benzeri hususlara ilişkin derlenen sinyallerin değerlendirilmesi ve şüpheli olanların genel kolluğa bildirilerek olumsuzlukların önüne geçilmesi hizmeti olarak karşımıza çıkmaktadır. Temel güvenlik ve koruma hizmetinden farklı olarak bu alanda elektronik sinyal izleme, bunları değerlendirme ve süreçleri yöneterek genel kollukla işbirliği yapma hizmeti şeklinde sunulmaktadır. Bu çerçevede kendine özgü iş yapış şekillerini içermektedir. Alana özgü akredite olan şirketler tarafından bu hizmet verilebilmektedir.

Geçici Toplu Etkinlikler ve Spor Güvenliği alanı tören, merasim, cenaze ve spor müsabakaları gibi belirli bir süre için planlanan, belirlenen süre sonrasında sona eren etkinliklerde, etkinliğin kendine has özelliği çerçevesinde alınan güvenlik tedbirleri kapsamında sunulan güvenlik ve koruma hizmetine ilişkin sektörel uzmanlık alanını ifade etmektedir. Geçici toplu etkinlikler ve spor güvenliği kapsamında verilen hizmet özel güvenlik görevlileri açısından "part time" şeklinde ifade edilebilir. Özel güvenlik görevlileri sadece etkinlik sürecinde ve etkinlik kapsamında görev yapmakta, etkinlik sona erdiğinde çalışma süreleri de sona ermektedir. Bu kapsamda Türkiye'de 2024 yılı ilk 5 ayında gerçekleşen 9.144 etkinlikte 509.892 özel güvenlik görevlisinin geçici olarak çalışmış olduğu bilinmektedir. Etkinliğin mahiyetine göre alınan tedbirler ile bu alanlarda çalışan özel güvenlik görevlilerinin kullandıkları yetkiler farklılaşabilmektedir. Konser veya cenaze gibi etkinliklerde özel güvenlik görevlileri tek başlarına görev yapabildikleri gibi spor müsabakalarında genel kollukla beraber görev yapmaktadırlar. Ayrıca spor müsabakalarında kendi kanunlarından kaynaklanan elle arama gibi özel yetkiler kullanabilmektedirler. Bu alanda sunulan hizmetin kendine özgü mahiyeti dolayısıyla ayrı bir alt uzmanlık alanı olarak ayrılmaktadır.

Bina ve tesis koruma alanı kapsamında değerlendirilebilecek olan ulaşım güvenliği, koruma ve güvenliği alınacak bölgelerin stratejik öneme sahip olmaları ve bu yerlerde alınması gereken tedbirlerin uluslararası standartlarda kendine has özellik taşıması sebebiyle ayrılmaktadır. Türkiye’de stratejik önemleri sebebiyle ulaşım güvenliği katılımcılar tarafından ayrı bir sektörel alt uzmanlık alanı olarak ifade edilmiş olabilir. Özellikle hava ve deniz limanlarında uluslararası mevzuat kapsamında alınması gereken zorunlu tedbirler, bu alana ilişkin uzmanlığı işaret edebilir. Türkiye’de ulaşım güvenliği kapsamında özel güvenlik izni alınan 1.199 noktada 9.188 özel güvenlik görevlisi çalışmaktadır.

Araştırma kapsamında katılımcılar tarafından ifade edilen ve ayrı bir tema olarak tespit edilen Özel Güvenlik Yöneticiliği, sektörel bir alt hizmet alanı olarak ele alınmaz. Ancak katılımcılar tarafından ayrı bir uzmanlık alanı olarak ifade edilmiş olması sektör kapsamında sunulan hizmetlerin kalitesi açısından alan yöneticiliğinin önemli olduğunu ifade ediyor olabilir. Özel güvenlik alanında sunulan hizmetlerin kendine has özellikleri sebebiyle bu alanda çalışan insan unsurunun yönetilmesi, karmaşık durumlarda ani karar verme, zor kullanma sürecinde sağduyulu davranma, olaylara soğukkanlı yaklaşma ve sorumluluk sahibi olma gibi ayrı yetkinlikler gerektirmektedir. Bu nedenle ÖZGE Çalıştayı kapsamında katılımcılar tarafından yapılan değerlendirmede, özel güvenlik yöneticiliğinin alan eğitimleri kapsamında değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Yöneticilik eğitimi Almanya, İsveç ve İspanya gibi birçok ülkede özel güvenlik alanında sunulmaktadır. Özel güvenlik yöneticiliğinin, her ne kadar sektörel alt hizmet alanı olmasa da alanda sunulan hizmet kalitesinin artırılması için, eğer yapılandırılacaksa Türkiye’de de alan eğitimlerinde mutlaka göz önüne alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

Araştırma nitel paradigma çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Türkiye’de özel güvenlik alanındaki uzmanlaşmanın etkinlik, verimlilik ve performans üzerindeki etkilerini tespiti yönelik nitel ve nicel araştırmalar yapılabileceği değerlendirilmektedir. Ayrıca uzmanlaşma eğitim programlarının nasıl olması gerektiğine ilişkin yapılacak araştırmalar, gerek alan yazına gerekse de uygulamacılara büyük katkı sağlayabilecektir.

This research article has been licensed with Creative Commons Attribution - Non-Commercial 4.0 International License. Bu araştırma makalesi, Creative Commons Atıf - Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Yazar Katkıları

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağladıklarını beyan etmişlerdir.

Teşekkür Beyanı

Yazar(lar), çalışma için teşekkür beyanında bulunmamışlardır.

Destek Beyanı

Yazar(lar), çalışma için destekleyen beyanında bulunmuşlardır: Bu çalışma, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından Özel Güvenlik Eğitimlerini Geliştirme (ÖZGE) Projesi kapsamında desteklenmiş ve gerçekleştirilmiştir. Proje Numarası: 2022-01

Çıkar Çatışması

Yazar(lar), çalışma için herhangi bir çıkar çatışması beyanında bulunmamışlardır.

Etik Beyanı

Yazar(lar), çalışma için Etik Kurul Onayı alındığını beyan etmişlerdir: Bu çalışma, Polis Akademisi Başkanlığı’ndan alınan 13/04/2023 tarihli ve 2023/2 sayılı Etik Kurul Onayı çerçevesinde hazırlanmıştır.

Sorumlu Editörler

Prof. Dr. Cantürk Kayahan, Afyon Kocatepe Üniversitesi

Doç. Dr. Volkan Göçoğlu, Afyon Kocatepe Üniversitesi

Arş. Gör. Atahan Demirkol, Afyon Kocatepe Üniversitesi

Kaynakça/References

- Aras, H. (2018). Özel güvenlik görevlilerinde kurumsal uzmanlaşma: Bir model önerisi. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 7(1), 131-158.
- Demirci vd. (2025).

<https://doi.org/10.28956/gbd.422806>.

- ASIS (2024). *American Society for Industry Security*. 01.05.2024 tarihinde <https://www.asisonline.org> adresinden edinilmiştir.
- Bengtsson, M. (2016), How to plan and perform a qualitative study using content analysis. *NursingPlus Open*, 2, 8-14. <https://doi.org/10.1016/j.npls.2016.01.001>
- Birinci, G., Kılıçer K., Ünlüer, S. ve Kabakçı, I. (2009). *Eğitim teknolojisi alanında yapılan durum çalışması araştırmalarının yöntemsel değerlendirilmesi* (Bildiri sunumu). III. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Black, R. ve Ham, S. (2005). Improving the quality of tour guiding: Towards a model for tour guide certification. *Journal of Ecotourism*, 4(3), 178–195. doi: 10.1080/14724040608668442.
- BLS (2024). US Bureau of Labor Statistics. 20.10.2024 tarihinde <https://www.bls.gov/ooh/protective-service/security-guards.htm> adresinden edinilmiştir.
- BSIS (2024). *Bureau of Security & Investigative Service*. 01.05.2024 tarihinde <https://www.bsis.ca.gov> adresinden edinilmiştir.
- Button, M. (2019). *Private policing* (2nd ed.). Routledge.
- Button, M. ve Stierstedt, P. (2016). Comparing private security regulation in the European Union. *Policing and Society*, 28(4), 398-414. <http://dx.doi.org/10.1080/10439463.2016.1161624>
- Capkun, V., Messner, M. ve Rissbacher, C. (2012). Service specialization and operational performance in hospitals. *International Journal of operation&Production Management*, 32(4), 468-495. DOI:10.1108/01443571211223103.
- Clayton, T. (1967). *The protectors: The inside story of Britain's private security forces*. London: Oldbourne.
- CoESS (2014). *Private Security services in Europe* (CoESS Facts and Figures 2013). 01.06.2024 tarihinde <file:///C:/Users/PC/Downloads/ff-2013-private-security-services-in-europe-coess-facts-and-figures.pdf> adresinden edinilmiştir.
- CoESS (2017). *Private Security services in Europe* (CoESS Facts and Figures 2015). 23.08.2024 tarihinde <file:///C:/Users/PC/Downloads/ff-2015-private-security-services-in-europe-coess-facts-and-figures.pdf> adresinden edinilmiştir.
- Crabtree, B. F. ve Miller, W. L. (1999). *Doing qualitative research*. Sage Publications.
- Cunningham, W.C. ve Taylor, T.H. (1985). *The Hallcrest Report: Private security and police in America*. Chancellor Press.
- Davey, L. (1991). The application of case study evaluations. Practical assessment. *Research & Evaluation*. 2(9).
- De Vaard, J. (1999). The private security industry in international perspective. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 7, 143-174. DOI:<https://doi.org/10.1023/A:1008701310152>
- De Vita, G. ve Kyaw, K. S. (2017). Tourism specialization, absorptive capacity, and economic growth. *Journal of Travel Research*, 56(4), 423-435. <https://doi.org/10.1177/0047287516650042>
- Demirci, U. (2021). Özel güvenlik görevlilerinin profesyonelleşme tutumları: Türkiye’de ampirik bir çalışma. *Verimlilik Dergisi*, 2, 157-176. <https://doi.org/10.51551/verimlilik.641905>
- Demirci, U. (2022). *Genel kolluk özel güvenlik ilişkisi ve işbirliği-Teori ve Uygulama-*. Duvar Yayınları. ISBN: 978-625-8109-91-7
- Dinç, Ö.G. (2019). *Hizmet sektöründe uzmanlaşma, verimlilik ve rekabet edebilirlik* (Yayınlanmamış doktora tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- DPS (2024). *Texas Department of Public Safety*, 01.05.2024 tarihinde <https://www.dps.texas.gov/section/private-security> adresinden edinilmiştir.
- Durkheim, E. (2006). *Toplumsal işbölümü* (Ö. Ozankaya, Çev.). Cem Yayınları.
- Erdem, T. (2009). *Modernleşme. Feodaliteden küreselleşmeye*. Lotus Yayınevi.
- Etzioni, A. (1969). *Modern örgütler* (ODTÜ İ.İ.F. işletmecilik bölümü öğretim üyelerinden oluşan kurul tarafından çevrilmiştir). Güzel İstanbul Matbaası.
- Fayol, H. (2005). *Genel ve endüstriyel yönetim* (M. A. Çalıkoğlu, Çev.). Adres Yayınları.
- George, B. ve Kimber, S. (2014). The history of private security and its impact on the modern security sector. M.Gill (Eds), *The Handbook of Security* içinde (ss.21-40). Palgrave Handbooks.
- Hiledgarde, P. (2003). Specialization in professional nursing. *Clinical Nurse Specialist*, 17(1), 3-9. DOI:10.1097/00002800-200301000-00002.
- Illich, I. (1994). *Körelten meslekler, profesyoneller iktidarı* (C. Cerit, Çev.). Pınar Yayınları.
- Demirci vd. (2025).

- Karasu, K. (2001). *Profesyonelleşme olgusu ve kamu yönetimi*. Mülkiyeliler Birliği Vakfı Yayınları.
- Law, M.T. ve Kim, S. (2005). Specialization and regulation: The rise of professionals and the emergence of occupational licensing regulation. *The Journal of Economic History*, 65(3), 723-756. DOI: <https://doi.org/10.1017/S0022050705000264>.
- Legalline (2024). *Private security laws and regulations*, 27.05.2024 tarihinde <https://www.legalline.ca/legal-answers/security-industry-laws-and-regulations> adresinden edinilmiştir.
- Lindlbauer, I. ve Schreyögg, J. (2014). The relationship between hospital specialization and hospital efficiency: do different measures of specialization lead to different results?. *Health Care Management Science*, 17, 365-378. DOI: 10.1007/s10729-014-9275-1.
- Marx, K. (2013). *1844 El Yazmaları* (M. Belge, Çev.). Birikim Yayınları.
- Merrifield, J. (2005). Specialization in a competitive education industry: Areas and impacts. *Cato J.*, 25, 317.
- Moghaddam, F. M. (1989). Specialization and despecialization in psychology: Divergent processes in the three worlds. *International Journal of Psychology*, 24(1-5), 103-116. <https://doi.org/10.1080/00207594.1989.10600036>.
- Nalla, M. K. ve Gurinskaya, A. (2017). Common past-different paths: Exploring state regulation of private security industry in Eastern Europe and post-Soviet republics. *International Journal of Comparative and Applied Criminal Justice*, 41(4), 305-321.
- NFPA (2024). *National Fire Protection Association*. 01.05.2024 tarihinde <https://www.nfpa.org> adresinden edinilmiştir.
- ÖZGE (2023). Özel güvenlik eğitimlerini geliştirme ve alan/branş eğitimleri (ÖZGE) çalıştay raporu. 15.10.2024 tarihinde <https://www.egm.gov.tr/kurumlar/egm.gov.tr/lcSite/ozelguvenlik/0-TUM-RAPOR-2.pdf> adresinden edinilmiştir.
- Özgüler, V. C. (2012). Yeni teknolojiler ve örgütler. M. Zencirkıran (Ed.). *Örgüt Sosyolojisi* içinde (ss.301-332). Dora Yayınları.
- PRESSWIRE (2024). *Private security market 2024 trends: Predicted to grow at a CAGR of 7.8% by 2032, report*. 15.10.2024 tarihinde <https://www.einpresswire.com/article/741955075/private-security-market-2024-trends-predicted-to-grow-at-a-cagr-of-7-8-by-2032-report> adresinden edinilmiştir.
- PRISA (2024). *Private security industry regulatory authority*. 27.05.2024 tarihinde https://www.psisra.co.za/dmdocuments/Code%20of%20Conduct/2014_psisra_act.pdf adresinden edinilmiştir.
- Razon, N. (1983). Meslek seçimi ve mesleğe yöneltme. *Eğitim ve Bilim*. 01.06.2024 tarihinde file:///C:/Users/PC/Downloads/5755-34946-1-PB.pdf adresinden edinilmiştir.
- Ritzer, G. (2011). *Toplumun McDonaldlaştırılması çağdaş toplum yaşamının değişen karakteri üzerine bir inceleme* (Ş. S. Kaya, Çev.). Ayrıntı Yayınları.
- Sarre, R. ve Prenzler, T. (2011). *Private security and public interest: Exploring private security trends and directions for reform in the new era of plural policing*. ARC Report. 01.05.2024 tarihinde https://www.academia.edu/3421803/Private_security_and_public_interest_Exploring_private_security_trends_and_directions_for_reform_in_the_new_era_of_plural_policing adresinden edinilmiştir.
- Sayar, A.R Z. (2010). Muhasebe mesleğinde açılım ve yeni ufuklar: Uzmanlaşma (I), *ASMMMO Bülten Dergisi* 20(190), 29-31. ISSN:1307-7554
- SIA (2024). *Security Industry Authority*. 01.05.2024 tarihinde <https://www.gov.uk/guidance/check-what-training-you-need-to-get-an-sia-licence> adresinden edinilmiştir.
- SOS (2024). *Georgia Secretary of State Brad Raffensperger*. 01.05.2024 tarihinde <https://sos.ga.gov/index.php/licensing/plb/42> adresinden edinilmiştir.
- Şahin, Y. (2014). *Yönetim bilimi ve Türk kamu yönetimi*. Ekin Yayınları.
- Tataroğlu, M. ve Subaşı, E. (2009). Kolluk güçlerinde modernleşme: Muğla örneğinde turizm jandarması yapılanması. *Yönetim ve Ekonomi*, 16(2), 73-93.
- Taylor, W. F. (2016). *Bilimsel yönetimin ilkeleri* (H. B. Akın, Çev.). Adres Yayınları.
- TOBB (2014). *Türkiye özel güvenlik hizmetleri sektör raporu 2014*. 25.05.2024 tarihinde https://www.tobb.org.tr/Documents/yayinlar/2014/ozel_guvenlik_meclisi_int.pdf adresinden edinilmiştir.
- Tortop, N., İsbir, E. G. ve Aykaç, B. (1993). *Yönetim bilimi*. Yargı Yayınları.
- TÜBA (2011). *Türkçe bilim terimleri sözlüğü*. Türkiye Bilimler Akademisi.
- Uçkun, C.G., Yüksel, A. ve Demir, B. (2012). Özel güvenlik sektörünün Türkiye'deki rolü ve Dünya'daki konumu. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 2(2), 22-30.
- Van Steden, R. ve Sarre, R. (2007). The growth of private security: Trends in the European Union. *Security Journal*, 20, 222-235.
- Demirci vd. (2025).

- Victoria Police (2024). *Victoria Police Department*, 27.05.2024 tarihinde <https://www.police.vic.gov.au/eligibility-requirements-1> adresinden edinilmiştir.
- Weber, M. (1996). *Sosyoloji yazıları* (T. Parla, Çev.). İletişim Yayınları.
- Wenzelburger, G. ve Staff, H. (2022). Striking the balance? On the relationship between public and private security in the western countries. *The British Journal of Criminology*, 62(5), 1136-1157. <https://doi.org/10.1093/bjc/azac033>
- Yılmaz, N. ve Erdem, R. (2016). Uzmanlaşma ve tıpta bütüncül yaklaşım üzerine bir değerlendirme. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 7 (16), 35-47. <https://doi.org/10.21076/vizyoner.265466>
- Yin, R.K. (2014). *Case study methods: Design and methods* (5. Baskı). Thousand Oaks: Sage Pbc.
- Young, L. C. (2019). A study on the specialization of private security industry in Korea through the Japanese private security certification system. *Korean Security Journal*, 59, 71-90.
- Zainal, Z. (2007). Case study as a research method. *Jurnal Kemanusiaan*, 9, 1-6. 05.01.2024 tarihinde <https://jurnalkemanusiaan.utm.my/index.php/kemanusiaan/article/view/165> adresinden edinilmiştir.